

Kódy rolí MARC: Příloha Z

Platné do 28.2.2026

ÚVOD

Účelem následujícího soupisu je vyjádření vztahu mezi jménem a dílem pomocí kódů v záznamu MARC. Seznam kódů má dvě části: **Soupis slovních označení rolí** a **Soupis kódů rolí**.

STRUKTURA KÓDU

Kódy rolí jsou složeny ze tří znaků malé abecedy. Ve většině případů kód obsahuje první písmeno prvního termínu označujícího roli, následované dvěma dalšími písmeny odvozenými ze slova (slov) tvořících slovní označení role.

POUŽITÍ KÓDŮ ROLÍ V BIBLIOGRAFICKÉM ZÁZNAMU

- 100 \$4 (Hlavní záhlaví - osobní jméno / kód role)
- 110 \$4 (Hlavní záhlaví - jméno korporace / kód role)
- 111 \$4 (Hlavní záhlaví - jméno akce / kód role)
- 270 \$4 (Adresa / Kód role)
- 400 \$4 (Údaj o edici/Vedlejší záhlaví - osobní jméno / kód role)
- 410 \$4 (Údaj o edici/Vedlejší záhlaví - jméno korporace / kód role)
- 411 \$4 (Údaj o edici/Vedlejší záhlaví - jméno akce / kód role)
- 600 \$4 (Vedlejší věcné záhlaví - osobní jméno / kód role)
- 610 \$4 (Vedlejší věcné záhlaví - jméno korporace / kód role)
- 611 \$4 (Vedlejší věcné záhlaví - jméno akce / kód role)
- 700 \$4 (Vedlejší záhlaví - osobní jméno / kód role)
- 710 \$4 (Vedlejší záhlaví - jméno korporace / kód role)
- 711 \$4 (Vedlejší záhlaví - jméno akce / kód role)
- 720 \$4 (Vedlejší záhlaví - neověřené jméno / kód role)
- 800 \$4 (Vedlejší záhlaví - osobní jméno / kód role)
- 810 \$4 (Vedlejší záhlaví - jméno korporace / kód role)
- 811 \$4 (Vedlejší záhlaví - jméno akce / kód role)

I. část - Soupis slovních označení rolí

USPOŘÁDÁNÍ SOUPISU SLOVNÍCH OZNAČENÍ ROLÍ

Termíny, slovně vyjadřující podíl (rolí) na vytvoření díla, jsou seřazeny abecedně. Každý termín je následován anglickým ekvivalentem v kulatých závorkách (vytištěným netučným písmem), kódem označujícím roli (vytištěným tučným písmem). Definice termínu je vytištěna kurzívou. Součástí soupisu jsou i varianty slovního označení role, které pomocí odkazu VIZ nebo POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO (odkazy nejsou vytištěny tučným písmem) upozorňují na vhodné použití slovního označení role.

Příklad:

Cenzor (Censor) - cns

Cenzor, upravovatel ve smyslu odstraňování závadných míst v textu atd., oficiální nebo privátní.

POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO expurgátora

Expurgátor VIZ Cenzor

Slovní označení role mohou též obsahovat poznámku [v hranatých závorkách], vysvětlující změnu v používání kódů.

Příklad:

Grafický technik VIZ Umělec

[Termín Grafický technik [kód grt] se používal pouze do března 1988]

Adresát, příjemce (Recipient) - rcp

Osoba, jíž je adresována korespondence.

Analytik (Analyst) - anl

Osoba nebo organizace, která sleduje, prověřuje a interpretuje data nebo informace v určité oblasti.

Anekdotař VIZ Vypravěč pohádek, anekdot

Animátor (Animator) - anm

Osoba nebo organizace, která kreslí dvourozměrná vyobrazení, manipuluje s trojrozměrnými objekty a/nebo k pohybu objektů a obrazů používá počítačový program pro účely vytvoření animovaného filmu. Nástroje animátora jsou např. animační kamery, stojany, celuloidové rámečky, průsvitky a inkousty.

Anotátor, autor rukopisných poznámek (Annotator) - ann

Autor rukopisných poznámek v tištěné knize.

Architekt (Architect) - arc

Osoba nebo korporace, která navrhuje projekty budov a dohlíží na jejich výstavbu.

Asistent režie viz Inspicient

Autor (Author) - aut

Osoba nebo korporace s primární odpovědností za vytvoření intelektuálního nebo uměleckého obsahu díla, obvykle tištěného textu. Jestliže takovouto odpovědnost má více než jedna osoba nebo organizace, může se tento kód použít ve spojení s tolika záhlavími, kolik je jich zapotřebí.

POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO spoluautora

Autor adaptace, upravovatel (Adapter) - adp

Ten, kdo přepracoval hudební skladbu pro jiný nástroj, nebo přepsal román či povídku pro film, nebo jiný audiovizuální dokument.

Autor aranžmá (Arranger) - arr

Ten, kdo přepsal hudební skladbu, obvykle pro jiné obsazení než bylo v originále; v aranžmá (úpravě) zůstává hudební základ nezměněn.

Autor citací nebo úryvků textu (Author in quotations or text extracts) - **aqt**

Osoba, jejíž dílo je v dokumentu ve velké míře citováno, a která se přitom na přípravě popisovaného dokumentu přímo nepodílela. Tyto citace se uvádějí zpravidla v katalozích z výstav, sbírek fotografií apod.

Autor dialogu (Author of dialog) - **aud**

Osoba nebo korporace s odpovědností za dialog nebo mluvený komentář ke scénáři či zvukovému dokumentu.

Autor diplomové práce nebo disertace (Dissertant) - **dis**

Osoba předkládající diplomovou nebo disertační práci pro získání akademické hodnosti.

Autor doslovu, tiráže atd. (Author of afterword, colophon, etc.) - **aft**

Osoba nebo korporace s odpovědností za doslov, tiráž atd., která ale není hlavním autorem díla.

Autor exlibris (Bookplate designer) - **bpd**

Autor filmového scénáře atd. (Author of screenplay) - **aus**

Osoba nebo korporace, odpovědná za filmový scénář, dialog, mluvený komentář apod.

Autor komentáře (Commentator) - **cmm**

Ten, kdo zajišťuje interpretace, analýzy nebo diskusi o předmětech zachycených na záznamech, filmech nebo jiných audiovizuálních médiích.

Autor komentáře textu (Commentator for written text) - **cwt**

Osoba nebo korporace odpovědná za komentář nebo vysvětlující poznámky k textu. Pro autora rukopisných poznámek v tištěné knize VIZ Anotátor - ann

Autor koncepce (Conceptor) - **ccp**

Osoba nebo korporace odpovědná za původní myšlenku, na níž je dílo založeno. Role zahrnuje např. odborného autora audiovizuální popisné jednotky či např. autora námětu reklamy.

Autor obálky ((Bookjacket designer) - **bjd**

Autor rukopisných poznámek VIZ Anotátor, autor rukopisných poznámek

Autor textu doprovodného materiálu (Writer of accompanying material) - **wam**

Ten, kdo napíše důležitý materiál, který doprovází zvukové záznamy nebo jiné audiovizuální dokumenty.

Autor textu na přebalu (Blurb writer) - **blw**

Pojmenovaná entita, odpovědná za text doporučení či dobrozdání díla vyskytující se na publikaci samotné, často na zadní straně obálky nebo přebalu tištěné publikace, nebo na přiloženém reklamním materiálu u všech médií.

Autor tiráže VIZ Autor doslovu, tiráže

Autor uměleckých replik (Art copyist) - **acp**

Osoba (např. malíř nebo sochař), která dělá kopie vizuálního umění.

Autor úryvků textu VIZ Autor citací nebo úryvků textu

Autor úvodu atd. (Author of introduction, etc.) - **au**

Osoba nebo korporace s odpovědností za úvod, předmluvu nebo jiné kritické náležitosti, která ale není hlavním autorem díla.

Autor věnování (Inscriber) - **ins**

Osoba, která podepsala věnování.

Badatel VIZ Původce

Bibliografický předchůdce (Bibliographic antecedent) - **ant**

Ten, kdo je autorem díla, na němž je založena práce, jež je obsahem katalogizačního záznamu. Tento kód role může být vhodný pro záznamy, týkající se adaptací, úprav, rejstříků, pokračování a dalších odvozených aj. prací.

Cenzor (Censor) - **cns**

Cenzor, upravovatel, expurgátor ve smyslu odstraňování závadných míst v textu atd., úřední nebo privátní.

POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO expurgátora

Člen produkčního týmu (Production personnel) - **prd**

Osoba nebo organizace související s produkcí (rekvizity, osvětlení, speciální efekty atd.) hudebního nebo dramatického představení nebo zábavného pořadu.

Člen výzkumného týmu (Research team member) - **rtm**

Osoba nebo korporace, která se zúčastnila výzkumného projektu, ale nepodílela se na jeho vedení nebo řízení.

Dárce (Donor) - **dnr**

Dárce knihy, rukopisu atd. současnému vlastníkovi. Dárce předcházejícímu vlastníkovi se označuje jako Dřívější majitel - fmo nebo Autor věnování - ins

Dedikant (Dedicatee) - **dte**

Osoba nebo instituce, které jsou kniha nebo rukopis atd. věnovány (nikoli příjemce daru).

Dedikátor (Dedicator) - **dto**

Autor dedikace, která může být formálním údajem nebo může být uvedena ve formě epistolární (dopisové) či veršované.

Diplomant VIZ Autor diplomové práce nebo disertace

Dirigent (Conductor) - **cnd**

Osoba řídící soubor, provozující hudební dílo (orchestr, sbor, operu atd.).

Disertant VIZ Autor diplomové práce nebo disertace

Distributor (Distributor) - **dst**

Agent nebo agentura, která má výhradní nebo částečná marketingová práva pro danou jednotku.

Domnělý (pochybný) autor (Dubious author) - **dub**

Osoba nebo korporace, jíž je autorství práce nejasně nebo nesprávně přisuzováno.

Dotazovaný, interviewovaný (Interviewee) - ive

Osoba, která je dotazována na konferencích nebo jiných akcích, obvykle reportérem, nebo v průzkumech veřejného mínění či v průzkumech jiného typu tazatelem, sběratelem dat, sčítacím komisařem apod.

Dotazovatel, interviewující (Interviewer) - ivr

Osoba, která je činná jako reportér na různých konferencích nebo akcích týkajících se jedné či více fyzických osob, tazatel či sběratel dat v průzkumech veřejného mínění nebo průzkumech jiného typu (sčítací komisař).

Dozorčí, kontrolor (Monitor) - mon

Osoba nebo organizace, která dohlíží na plnění smluv, odpovídá za předložení kontrolních zpráv a kontroluje jejich distribuci. Někdy se tímto označením míní cesionář nebo kontrolní orgán.

Druhá strana (Second party) - spy

Osoba nebo organizace, která je identifikována jako strana druhá. V případě převodu práv se jedná o příjemce licence, grantu atd. Jako druhá strana může být označeno více stran.

Držitel VIZ Majitel, Dřívější majitel

Dřevorytec (Wood-engraver) - wde

Osoba, která připravuje matrici pro tisk z příčného řezu dřeva odrytím netisknoucích ploch rydlý.

Dřevořezbář (Woodcutter) - wdc

Osoba, která připravuje matrici pro tisk odřezáním netisknoucích ploch nožíky.

Dřívější majitel (Former owner) - fmo

Osoba nebo organizace vlastníci jednotku kdykoli v minulosti. Zahrnuje osobu nebo organizaci, které jednotka byla kdysi darována. Osoba nebo organizace darující jednotku současnému vlastníkovi se označuje jako Dárce - dnr

Editor (Editor) - edt

Ten, kdo připravuje publikování práce, která není jeho vlastní - a to připomínkami k textu, připojením úvodních nebo jiných, kritických poznámek, nebo ten, kdo řídí redakční tým.

Editor programovacích jazyků (Markup editor) - mrk

Osoba nebo organizace činná v oblasti kódování jazyků SGML, HTML nebo XML v souborech metadat, textů atd.

Expert (Expert) - exp

Osoba, zodpovědná za popis a ocenění předmětů, zejména uměleckých děl atd.

Expurgátor VIZ Cenzor

Falšovatel VIZ Falzifikátor

Falzifikátor, padělatel (Forger) - frg

Osoba, která vytváří nebo napodobuje (kopíruje) předmět určité hodnoty nebo významu s podvodným úmyslem.

Filmový střihač VIZ Střihač

Fotograf (Photographer) - pht

Osoba či organizace odpovědná za pořízení fotografií, a to buď v originální formě nebo ve formě reprodukce.

Galvanotypér (Electrotyper) - elt

Osoba, která zhotovuje duplikáty z originálních tiskových forem pro tisk z výšky jejich galvanickým pokovením (působením elektrického proudu) a podlitím zadní strany slupky roztavenou písmovinou z olova.

Geodet VIZ Zeměměřič

Grafik VIZ Výtvarník

Grafický technik VIZ Umělec

[Termín Grafický technik [kód grt] se používal pouze do března 1988]

Herec (Actor) - act

Osoba, která účinkuje v divadelních představeních, muzikálech a zábavných pořadech.

Hostitelská podpora (Supporting host) - sht

Osoba nebo organizace, která podporuje (umístěním činností, personálu či jiných zdrojů) projekt, program, poradou, událost, datové objekty, hmotné kulturní objekty či jiné entity vyžadující podporu

Hráč na hudební nástroj VIZ Instrumentalista

Hudební režie (Musical director) - msd

Osoba zodpovědná za hlavní hudební rozhodnutí týkající se produkce, včetně koordinace práce skladatele, editora zvuku a mixáž zvuku, výběru hudebníků a organizování a/nebo řízení zkoušek a představení po zvukové stránce.

Hudebník (Musician) - mus

Osoba, která účinkuje v hudebním díle či přispěla k hudebnímu obsahu díla. Použije se, není-li možné určit roli přesněji.

Choreograf (Choreographer) - chr

Osoba, která komponuje nebo aranžuje tanec nebo jiné pohybové aktivity (např. „mistr meče“) pro hudební nebo dramatickou prezentaci nebo představení.

Iluminátor (Illuminator) - ilu

Osoba, odpovědná za výzdobu díla (zejména středověkých rukopisů) uměleckými vzory nebo motivy s použitím drahých kovů nebo barev.

Ilustrátor (Illustrator) - ill

Osoba, která koncipuje a může též realizovat výtvarné řešení nebo ilustraci, obvykle jako doprovod psaného textu.

Imprimatur VIZ Udělovatel povolení

Inspicient (Stage manager) - stm

Osoba, která zodpovídá za vše, co se děje na scéně, řídí veškerý personál a při zkouškách asistuje režisérovi.

Instrumentalista, hráč na hudební nástroj (Instrumentalist) - itr

Osoba, která hraje na hudební nástroj v hudební nebo dramatické prezentaci nebo představení.

Interviewovaný VIZ Dotazovaný

Interviewující VIZ Dotazovatel

Investor (Funder) - fnd

Osoba nebo organizace, která zajišťuje finanční podporu pro výrobu díla.

Jednatel VIZ Sekretář

Jevištní úprava (Restager) - rsg

Osoba nebo organizace, jiná než původní choreograf nebo režisér, zodpovědná za úpravu scény originální choreografie či režie s minimálními obsahovými změnami.

Jiná role (Other) - oth

Používá se pro kódy rolí z jiných seznamů, které nemají ekvivalenty v seznamu rolí ve formátu MARC nebo pro termíny, které nejsou kódem označeny.

Kaligraf (Calligrapher) - cll

Osoba, která pracuje s uměleckým písmem, většinou jako opisovač nebo kreslíř písma.

Kamera filmu (Cinematographer) - cng

Osoba nebo organizace odpovědná za snímání obrazu filmu. Kameraman filmu pracuje pod vedením režiséra filmu, někdy bývá označován za hlavního kameramana. Nezaměňujte s kameramanem videa.

Kartograf (Cartographer) - ctg

Osoba odpovědná za vytvoření mapy a jiných kartografických materiálů.

Klient (Client) - cli

Osoba nebo organizace, pro kterou pracuje jiná osoba nebo organizace.

Knihkupec (Bookseller) - bsl

Osoba nebo korporace, která objednává a shromažďuje knihy a bibliografické materiály určené pro veřejnost. Jejich zájmy jsou především komerční.

Knižní grafik (Book designer) - bkd

Osoba nebo organizace odpovědná za úplný grafický návrh knihy, včetně úpravy a typu ilustrací, výběru, materiálů a zpracování.

Knížní producent VIZ Výrobce knihy

Knížní výtvarník VIZ Knížní grafik

Kolorista (Colorist) - clr

Pojmenovaná entita, odpovědná za kolorování kreseb, tisků, fotografií, map, filmů atd.

Kolotypér (Collotyper) - clt

Osoba odpovědná za zhotovení tiskové formy z tónového negativu nebo jiných koloidních látek technikou světlotisku, která je založena na procesech přijímání a odpuzování barev působením světla a vody.

Komentátor VIZ Autor komentáře

Komentátor textu VIZ Autor komentáře textu

Kompilátor VIZ Sestavovatel

Konferenciér (Host) - hst

Osoba, která zahajuje nebo pravidelně uvádí program (v rozhlasovém nebo televizním vysílání), založený na rozhovorech s hosty, různými účinkujícími atd. (např. „talk show“).

Kontrahent, smluvní partner (Contractor)- ctr

Osoba nebo organizace, která vstupuje do kontraktu s jinou osobou nebo organizací za účelem splnění určitého úkolu.

Kontrolor VIZ Dozorčí

Konzervátor (Conservator) - con

Pojmenovaná entita, odpovědná za dokumentaci, ochranu nebo ošetření tištěného nebo rukopisného materiálu, uměleckých děl, artefaktů a jiných médií.

Konzultant (Consultant)- csl

Osoba, která poskytuje odborné informace a služby ve specializovaných oblastech vědění a vzdělání.

Konzultant projektu (Consultant to a project) - csp

Osoba nebo organizace pověřená intelektuálním dohledem nad plněním strategických a operativních úloh, vytvářením analýz, specifikací nebo instrukcí.

Kopista VIZ Zhotovitel faksimile, falzifikátor

Korektor (Corrector) - crr

Korektor rukopisů, korigující práci písaře (opisovače). Pro tištěné práce VIZ Korektor tištěných materiálů - pfr

Korektor tištěných materiálů (Proofreader) - pfr

Korektor tištěných materiálů. Pro rukopisy VIZ Korektor - crr

Korespondent (Correspondent) - crp

Osoba nebo organizace, která je buď pisatelem nebo příjemcem dopisu nebo jiného komunikačního prostředku.

Kovorytec (Metal-engraver) - mte

Krajinný architekt VIZ Zahradní architekt

Kreslič (Delineator) - dln

Osoba nebo organizace vyhotovující technické výkresy podle návrhů.

Kurátor výstavy (Curator of an exhibition) - cur

Osoba, odpovědná za přípravu a organizaci výstavy.

Laboratoř (Laboratory) -lbr

Instituce, která provádí vědecké analýzy hmotných vzorků.

Leptař (Etcher) - etr

Osoba, která připravuje tiskovou formu leptáním povrchu kovu, skla nebo jiné látky kyselinou nebo jinou podobnou substancí.

Libretista (Librettist) - lbt

Autor textu opery, oratoria atd.

Licitátor, vyvolávač (Auctioneer) - auc

Osoba nebo korporace, pověřená oceňováním zboží (majetku), zejména knih, uměleckých děl atd. a konáním veřejných aukcí.

Litograf (Lithographer) - ltg

Osoba, která připravuje kámen nebo zrnitou desku pro litografický tisk; označení zahrnuje grafického umělce vytvářejícího originální návrh přímo při práci na podkladu, z kterého bude tisk proveden.

Loutkoherec [ppt]

Osoba nebo organizace, která obsluhuje, řídí nebo vodí maňásky či loutky v hudebním nebo dramatickém představení nebo zábavném pořadu.

Majitel patentu (Patent holder) - pth

Osoba nebo organizace, jíž byl udělen patent.

Mecenáš (Patron) - pat

Osoba odpovědná za objednávku díla. Mecenáš obvykle používá svých prostředků nebo svého vlivu k podpoře děl umělců, spisovatelů atd. Označení se týká těch, kteří jednotlivá díla objednávají i platí.

Manažer produkce (Production manager) - pmn

Osoba zodpovědná za technické a obchodní záležitosti při produkci.

Místo produkce (Production place) - prp

Jméno místa produkce (např. nápis, padělek, stavba atd.) zdroje v nepublikované formě.

Místo vydání (Publication place) - pup

Jméno místa, kde je zdroj vydán.

Místo univerzity (University place) - uvp

Jméno místa, kde je umístěna univerzita související se zdrojem, např. univerzita, kde je předkládána dizertace.

Místo výroby (Manufacture place) - mfp

Jméno místa výroby (např. tisku, duplikování, odlití atd.) zdroje v publikované formě.

Místo distribuce (Distribution place) - dbp

Jméno místa, ze kterého je zdroj, např. seriál, distribuován.

Místo konání události (Event place) - evp

Jméno místa, kde se konala událost, např. konference nebo koncert.

Moderátor (Moderator) - mod

Osoba, která vede program diskusního charakteru k určitému tématu (v rozhlasovém nebo televizním vysílání) s podílem či účastí příslušných expertů.

Mramorování (Marbler) - mrb

Entita zodpovědná za mramorování papíru, textilu, kůže atd. použitých k vytvoření zdroje.

Nabyvatel autorského práva (Assignee) - asg

Osoba nebo organizace, na niž byla přenesena licence pro tisk nebo vydání.

Nakladatel, vydavatel - (Publisher) - pbl

Osoba nebo korporace, která připravuje ke zveřejnění tištěný materiál, obvykle text, ale též tištěnou hudebninu, výtvarnou část publikace atd.

Návrhář (Draftsman) - drm

Osoba, která připravuje umělecké nebo technické návrhy a náčrty.

Návrhář kostýmů (Costume designer) - cst

Osoba, která navrhuje nebo vytváří kostýmy, upravuje účesy atd. pro hudební nebo dramatickou prezentaci nebo představení.

Návrhář písma (Type designer) - tyd

Osoba, která navrhuje použití určitého typu písma v jednotlivém díle.

Nositel autorského práva (Copyright holder) - cph

Osoba nebo korporace, která získala nebo na kterou byla přenesena autorská práva k intelektuálnímu obsahu díla. Nositel autorského práva, který nemusí být původcem díla, má obvykle výhradní právo k finančním požitkům z prodeje a užití díla, na které se autorskoprávní ochrana vztahuje.

Obhájce (Contestee) - cts

Strana, hájící u soudu vznesený nárok, rozhodnutí atd. vůči opačnému tvrzení.

Obhájce jako odvolávající se strana v odvolacím řízení (Contestee-appellant) - ctt

Obhájce, který se odvolává od jednoho soudu k jinému za účelem změny původního soudního rozhodnutí.

Obhájce jako odpůrce odvolatele v odvolacím řízení (Contestee-appellee) - cte

Obhájce v soudním řízení projednávajícím odvolání proti původnímu rozhodnutí soudu za účelem jeho změny.

Obžalovaný (Defendant) - dfd

Strana, popírající nebo hájící se proti tvrzením obžaloby, proti níž je u soudu hledána právní pomoc.

Obžalovaný jako odvolávající se strana v odvolacím řízení (Defendant-appellant) - dft

Obžalovaný, který se odvolává od jednoho soudu k jinému za účelem změny soudního rozhodnutí.

Obžalovaný jako odpůrce odvolatele v odvolacím řízení (Defendant-appellee) - dfe

Obžalovaný, proti němuž je vedeno odvolací řízení za účelem změny soudního rozhodnutí.

Obžalovaný (v církevním nebo námořním právu) (Libelee) - lel

Strana, proti níž je podána žaloba u církevního nebo admirálního soudu.

Obžalovaný (v církevním nebo námořním právu) jako odpůrce odvolatele v odvolacím řízení (Libelee-appellee) - lee

Obžalovaný, který se odvolává proti rozsudku církevního nebo admirálního soudu za účelem změny tohoto rozhodnutí.

Obžalovaný (v církevním nebo námořním právu) jako odolávající se strana v odvolacím řízení (Libelee-appellant) - **let**

Obžalovaný, vůči kterému je podáno odvolání proti rozsudku církevního nebo admiraltního soudu za účelem změny tohoto rozhodnutí.

Odhadce VIZ Expert

Odpovědná strana (Responsible party) - **rpy**

Osoba nebo korporace ze zákona odpovědná za obsah vydaného díla.

[Používá se od 11.5.2003]

Odpovědný redaktor VIZ Šéfredaktor

Odpůrce (Contestant) - **cos**

Strana, která se brání nebo zpochybňuje u soudu vznesený nárok, soudní rozhodnutí atd.

Odpůrce v odvolacím řízení, odvolatel (Contestant-appellant) - **cot**

Odpůrce, který se odvolává proti rozsudku soudu za účelem změny tohoto rozhodnutí.

Odpůrce odvolatele (Contestant-appellee) - **coe**

Odpůrce odvolatele, vůči kterému je podáno odvolání k jinému soudu za účelem změny původního soudního rozhodnutí.

Odvolatel VIZ Odpůrce v odvolacím řízení

Opisovač VIZ Písař

Opisování not (Music copyist) - mcp

Osoba, která přepisuje nebo opisuje hudební zápis.

Oponent (Opponent) - **opn**

Osoba nebo korporace, odpovědná za oponenturu diplomové nebo disertační práce.

Organizátor akce (Organizer of meeting) - **orm**

Osoba nebo korporace odpovědná za organizaci akce, která je předmětem popisované jednotky (zprávy nebo sborníku).

Osvětlovač (Electrician) - elg

Osoba odpovědná za nastavení světel a práci s reflektory během představení.

Osvětlení (Lighting designer) - lgd

Osoba či organizace, která navrhla nasvícení divadelního představení, zábavného pořadu, filmu atd.

Padělatel VIZ Falzifikátor

Pěvec (Vocalist) - **voc**

Ten, kdo zpívá v hudebních a divadelních představeních a zábavných pořadech.

Písař, opisovač (Scribe) - **scr**

Ten, kdo vyhotovuje amanuensis (fámula) i ten, kdo přepisuje vlastní rukopis. Osoba, která vytváří psané faksimile viz Zhotovitel faksimile - fac.

Pohádkář VIZ Vypravěč pohádek

Pochybný autor VIZ Domnělý (pochybný) autor

Poctěná osoba (Honoree) - **hnr**

Osoba, na jejíž počest je dílo věnováno.

Poskytovatel dat (Data contributor) - **dtc**

Osoba nebo organizace poskytující data pro uložení do databáze nebo jiného souboru dat.

Pracovník produkce (Production personnel) - **prd**

Osoba, jejíž činnost se týká produkce (propagace, osvětlení, speciální efekty atd.) hudebního nebo dramatického představení.

Pravděpodobné jméno VIZ Připisované jméno

Producent, výrobce (Producer) - **pro**

Osoba, která má konečnou odpovědnost za výrobu filmu, včetně obchodních aspektů, vedení (řízení) produkce a komerční úspěch filmu.

Programátor (Programmer) - **prg**

Osoba nebo organizace odpovědná za tvorbu počítačového programu, použitého při konstrukci dokumentu, může se jednat o zdrojový kód, strojem spustitelné programy a podpůrnou dokumentaci.

Projektant architektonických zobrazení (Renderer) - **ren**

Projektant (návrhář), který připravuje architektonické návrhy (znázornění v přesné perspektivě) jako ukázkou realizace plánovaného projektu.

Promotor VIZ Vedoucí diplomové práce nebo disertace

Provozní technik (Process contact) - **prc**

Osoba nebo organizace, odpovědná za provoz a iniciování procesů v souborech metadat.

První strana (First party) - **fpv**

Osoba nebo organizace, která je identifikována jako jediná nebo první strana. V případě převodu práv se jedná o převodce, postupitele licence, grantu atd. Jako první strana může být označeno více stran.

Překladatel (Translator) - **trl**

Ten, kdo převádí text z jednoho jazyka do druhého, ze starší jazykové formy do formy moderní.

Přepisovač (Transcriber) - **trc**

Osoba, která vytváří rukopisnou nebo strojopisnou kopii z původního materiálu, včetně vytvoření kopie z diktovaného nebo namluveného textu. Pro tvůrce faksimile VIZ Zhotovitel faksimile

Přidružené jméno (Associated name) - **asn**

Všeobecná autorská role pro jméno spojené s dokumentem nebo nalezené v něm uvedené, u něhož nelze určit, zda se jedná o Dřívějšího vlastníka - fmo nebo o jinou roli indikující původ dokumentu.

Příjemce VIZ Adresát

Připisované jméno (Attributed name) - **att**

Všeobecná autorská role pro jméno spojované s dokumentem; jménu je určitou autoritou připisováno autorství či vytvoření díla.

Přísežný svědek VIZ Svědek

Příspěvatel (Contributor) - ctb

Ten, kdo svůj příspěvek připojil k rozsáhlejšímu dílu jako je např. antologie, seriálová publikace nebo jiná sbírka jednotlivých děl. Toto označení se nepoužívá pro takové vztahy k dílu jako je vztah autora, editora, sestavovatele nebo překladatele.

Půjčovatel (Lender) - len

Osoba nebo organizace, která uděluje povolení k občasnému používání knihy, rukopisu atd., např. za účelem pořízení fotokopie nebo mikrofilmování.

Původce (Originator) - org

Autor nebo orgán uskutečňující práci, tj. jméno osoby nebo organizace spojené s intelektuálním obsahem díla. Zahrnuje osobu uváděnou v díle jako výzkumný pracovník nebo vedoucí výzkumný pracovník. Tato kategorie nezahrnuje jméno nakladatele, pracoviště autora či jméno sponzora kromě těch případů, kdy to jsou též korporativní autoři.

Původní nositel práv, licence (Licensee) - lse

Původní majitel práva k tisku nebo k vydání.

Recenzent (Reviewer) - rev

Osoba či korporace odpovědná za recenzi knihy, filmu, představení atd.

Redaktor, výkonný redaktor (Redactor) - red

Osoba, která připravuje uspořádání díla, aniž je intelektuálně odpovědná za jeho obsah.

Reportér, zpravodaj (Reporter) - rpt

Osoba, která zaznamenává nebo prezentuje zprávy o nových nebo současných událostech v rozhlasovém (televizním) vysílání nebo v tisku.

Repozitář (Repository) - rps

Agentura, která hostí data nebo materiální kulturní objekty a poskytuje služby k podpoře dlouhodobého, konzistentního a sdíleného využití těchto dat nebo objektů.

Režisér (Director) - drt

Osoba odpovědná za celkové řízení práce nebo ten, kdo dohlíží na inscenaci hry nebo režii jevištního, filmového představení či přípravu zvukového dokumentu.

Rubrikátor (Rubricator) - rbr

Osoba odpovědná za části díla, obvykle jde o záhlaví odstavců ve středověkých rukopisech, psaná v jiných barevných odstínech (nejčastěji červeně).

Rytec (Engraver) - egr

Osoba, která pro tiskovou matici vyrývá písmena, číslice, znaky atd. do povrchu dřevěné nebo kovové desky.

Sazeč (Compositor) - cmt

Osoba odpovědná za zpracování sazby, která slouží k tisku textu nebo obrázků.

Sběratel (Collector) - col

Ten, kdo sbírá, za účelem uspořádání, popisu a katalogizace, materiály z různých zdrojů pro vytvoření sbírky. Sběratel je buď tvůrce materiálu nebo osoba, již mohly být rukopisy ve sbírce adresovány/věnovány.

Scénárista (Scenarist) - sce

Autor filmového scénáře.

Scénograf (Set designer) - std

Osoba nebo organizace, která převádí hrubé nákresy uměleckého ředitele do skutečných architektonických struktur pro divadelní představení, zábavný pořad, film atd. Scénograf kreslí detailní plány a specifikace rozmístění staveb.

Sekretář, tajemník, jednatel (Secretary) - sec

Sekretář, tiskový mluvčí, redaktor a jiné osoby odpovědné za vyjádření názorů organizace.

Sestavovatel, kompilátor (Compiler) - com

Ten, kdo vytváří dílo výběrem a sestavováním materiálů z děl různých osob nebo organizací.

Schvalovatel (Permitting agency) - pma

Autorita (obvykle vládní agentura), která vydává povolení, na jehož základě je dílo realizováno.

Signatář (Signer) - sgn

Ten, jehož podpis se vyskytuje v díle bez věnování nebo jiného údaje určujícího původ. Pokud je uveden údaj o věnování, použije se Autor věnování - ins

Skladatel (Composer)- cmp

Ten, kdo vytváří hudební dílo, obvykle hudební skladbu v rukopisné nebo tištěné podobě.

Skladník (Depositor) - dpt

Osoba nebo organizace zajišťující fyzickou úschovu dokumentů v knihovním skladišti aniž tyto dokumenty vlastní.

Smluvní partner VIZ Kontrahent

Sochař (Sculptor) - scl

Použije se, nepostačuje-li obecnější role Umělec – art

Specialista na geografické informace (Geographic information specialist) - gis

Osoba zodpovědná za geografický informační systém (GIS), jeho vývoj a integraci s globálním systémem určování polohy.

Spoluautor VIZ Autor

Spolupracovník (Collaborator) - clb

Použije se pro osobu nebo korporaci, která se podílí na zpracování díla jiné osoby nebo korporace.

Spíkř (Speaker) - spk

Osoba, která se podílí na programu (v rozhlasovém nebo televizním vysílání), formálně k němu přispívá nebo program zpravidla předem připravuje.

Sponzor (Sponsor) - spn

Osoba nebo organizace, zajišťující kontrakt a/nebo poskytující finanční podporu produkci díla, tj. entita, „pod jejíž záštitou“ bylo dílo napsáno, vytištěno, vydáno atd.

Správce dat (Data manager) - dtm

Osoba nebo organizace, která je zodpovědná za správu databází nebo jiných zdrojů dat.

Stereotypér (Stereotyper) - str

Osoba, která zhotovuje duplikátní tiskové formy odléváním nebo kopírováním jiné potištěné plochy.

Střihač (Film editor) - flm

Filmový střihač. Termín se používá bez ohledu na nosič, na kterém je film předváděn nebo pro který je vyroben (např. acetátový film, videopáska).

Svědék (Witness) - wit

Osoba, která potvrzuje pravdivost události nebo jednání.

Šéfredaktor, odpovědný redaktor (Publishing director) - pbd

Osoba, která řídí vydavatelský tým a zajišťuje kontinuitu jednotlivých kroků vydavatelské činnosti. Zahnuje hlavního editora, editora edice atd.

Tajemník VIZ Sekretář

Tazatel VIZ Dotazovatel

Tanečník (Dancer) - dnc

Osoba, která tančí v tanečních představeních, muzikálech, zábavných pořadech apod.

Technik (Enginner) - eng

Osoba nebo organizace, která je odpovědná za technické projekty a výkresy, zejména konstrukční povahy.

Technik v oblasti metadat (Metadata contact) - mdc

Osoba nebo organizace primárně odpovědná za sestavení a uchování původního souboru metadat (např. soubor geoprostorových metadat).

Technik záznamu (Recording engineer) - rce

Osoba zajišťující technické aspekty zvukového záznamu nebo videozáznamu.

Textař (Lyricist) - lyr

Autor textu písně.

Tiskař (Printer) - prt

Osoba nebo organizace, která tiskne texty z jednotlivých písmových typů nebo matic.

Tiskař grafik (Printmaker) - prm

Osoba, která zhotovuje reliéfové tisky, intaglie nebo plochotisky.

Tiskař obrazu (Printer of plates) - pop

Osoba nebo organizace, která tiskne ilustrace nebo dekorativní kresby z tiskových forem.

Tvůrce (Creator) - cre

Osoba nebo organizace odpovědná za intelektuální nebo umělecký obsah díla.

Typograf (Typographer) - tyg

Osoba odpovědná za výběr a úpravu písma, užitého v knize. Je-li osoba, která písmo vybírá a upravuje odpovědná též za další aspekty grafické úpravy knihy, (tj. Knižní grafik - bkd), mohou být použity kódy pro obě funkce.

Účinkující (Performer) - prf

Osoba nebo organizace předvádějící hudební nebo herecké dovednosti v hudebním nebo dramatickém představení či v zábavném pořadu, pokud se pro tyto činnosti nepoužívají specifitější kódy ([act], [dnc], [itr], [voc], atd.) Pokud se používají specifitější kódy, použije se kód prf pro osobu, u které druh účinkování není znám nebo není specifikován.

Učitel (Teacher) - tch

Osoba, která v kontextu zdroje dává instrukce v intelektuální oblasti nebo demonstruje činnosti při výuce.

Udělovatel akademické hodnosti (Degree grantor) - dgg

Organizace udělující na základě předložené diplomové nebo disertační práce akademickou hodnost.

Udělovatel povolení (Licensor) - Iso

Ten, kdo uděluje povolení, imprimatur atd.

POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO imprimatur

Umělec (Artist) - art

Použije se pro osobu (např. malíře), která zamýšlí vytvořit a snad také realizuje původní grafický návrh uměleckého díla, pokud není požadováno uvedení specifických kódů (např. [egr], [etr]. Pro knižní ilustrátory se dává přednost označení Ilustrátor – ill

Umělecký vedoucí (Artistic director) - ard

Osoba, která má odpovědnost za umělecký styl celé produkce, včetně výběru děl, která mají být prezentována, a výběr stěžejních pracovníků produkce.

Upravovatel VIZ Autor adaptace

Útvar pro standardizaci (Standards body) - stn

Korporace odpovědná za zpracování a prosazování standardu.

Vazač (Binder) - bnd

Osoba nebo korporace odpovědná za vazbu tištěných nebo rukopisných dokumentů.

Vědecký poradce (Scientific advisor) - sad

Osoba, která využívá své vědecké, pedagogické nebo historické erudice k posouzení koncepce a realizace díla, zejména v případě audio-vizuálních dokumentů.

Vedoucí (Lead) - led

Označuje, že osoba nebo organizace převzala hlavní odpovědnost za určitou činnost nebo snahu. Použití s jiným kódem role označuje větší důležitost této určité role. Pokud je použito více kódů rolí, použije se kód led pro vedoucího pouze tehdy, pokud se vztahuje ke všem rolím.

Vedoucí diplomové práce nebo disertace (Thesis advisor) - ths

Osoba, pod jejímž dohledem vzniká a je prezentována diplomová nebo disertační práce žadatele o akademickou hodnost.

Vedoucí laboratoře (Laboratory director) - ldr

Osoba nebo organizace, která řídí nebo dohlíží na práci prováděnou za řízených podmínek nebo v řízeném prostředí.

Vedoucí práce v terénu (Field director) - fld

Osoba nebo organizace, která řídí nebo kontroluje práci při shromažďování prvotních dat nebo provádí výzkum za běžných podmínek či v běžném prostředí (typické použití v přírodních nebo společenských vědách).

Vedoucí produkčního týmu, technický ředitel (Technical director) - tcd

Osoba v zásadě zodpovědná za scénu, rekvizity, osvětlení a ozvučení produkce.

Vedoucí projektu (Project director) - pdr

Osoba nebo organizace, která má primární odpovědnost za základní aspekty projektu nebo řídí rozsáhlý projekt, vyžadující úroveň odpovědnosti na vyšší úrovni řízení, nebo má souhrnnou odpovědnost za více projektů, nebo poskytuje souhrnné pokyny manažerovi projektu.

Vedoucí výzkumného týmu (Research team head) - rth

Osoba nebo organizace, která řídí výzkumný projekt.

Video kameraman (Videographer) - vdg

Osoba nebo organizace zodpovědná za produkci videa, např. nahrání záznamu divadelního představení (v protikladu ke komerčnímu filmu). Může se jednat o natáčení na videokameru či dohled nad natáčením. Nezaměňujte s kameramanem filmu.

Vlastník (Owner) - own

Osoba nebo organizace, která je v současnosti vlastníkem dokumentu nebo sbírky dokumentů.

Vydavatel VIZ Nakladatel, vydavatel

Výkonný redaktor VIZ Redaktor

Vynálezce (Inventor) - inv

Osoba nebo korporace, která první předkládá nový výtvar nebo nové postupy zvyšující účinnost dosud známých řešení.

Vypravěč-komentátor (Narrator) - nrt

Osoba, která zprostředkuje děj vyprávěním (např. ve filmech, zvukových dokumentech apod.)

Vypravěč pohádek, anekdot (Storyteller) - stl

Osoba, vyprávějící pohádky, povídky či anekdoty v nápaditém a/nebo hereckém podání.

Výrobce (Manufacturer) – mfr

Osoba nebo organizace, která vytváří artefakt (objekt vytvořený nebo modifikovaný jednou nebo více osobami). Příkladem artefaktu jsou např. vázy, děla, nábytek.

Výrobce knihy (Book producer) - bkp

Osoba nebo organizace odpovědná za výrobu knih nebo jiného tištěného nosiče. Používá se, pokud nejsou vyžadovány specifické kódy (např. bkd, egr, tyd, prt).

POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO knižního producenta

Výrobce papíru (Papermaker) - ppm

Osoba nebo korporace odpovědná za výrobu papíru, obvykle ze dřeva, tkaniny nebo jiných vláknin.

Výrobce tiskových forem (Platemaker) - plt

Osoba nebo korporace odpovědná za výrobu tiskových forem, určených pro tištěná zobrazení a/nebo text.

Výtvarník (Designer) - dsr

Osoba nebo organizace odpovědná za realizaci výtvarného návrhu, pokud nelze použít specifické označení (např. bkd, tyd).

Výtvarník desky knihy nebo ochranného pouzdra (obalu) pro dokument - cov

Osoba odpovědná za výtvarný design desek knihy, desek k albu, ochranného pouzdra pro knihy či jiné dokumenty, přepravního obalu atd. Pro výtvarníka celkové podoby knihy se používá označení Knižní grafik; pro výtvarníka obálky se používá označení Autor obálky.

Výtvarník obálky VIZ Autor obálky

Výtvarník ochranného pouzdra (obalu) pro dokument VIZ Výtvarník desky knihy

Výtvarník vazby (Designer of binding) - bdd

Vyvolávač VIZ Licitátor

Výzkumník (Researcher) - res

Osoba nebo korporace odpovědná za výzkum.

Výzkumný pracovník VIZ Původce

Zahradní a krajinný architekt (Landscape architect) - lsa

Osoba nebo organizace, jejíž činnost se týká územního plánování, zahradní a krajinné tvorby.

Zeměměřič (Surveyor) - srv

Osoba nebo organizace, která se zabývá vyměřováním územních oblastí atd., vytyčováním míst, pozemků a hranic.

POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO geodeta

Zhotovitel faksimile - (Facsimilist) - fac

Osoba nebo organizace, která zhotovuje faksimile.

POUŽÍVÁ SE TÉŽ PRO kopistu

Zobrazovaný - (Depicted) - dpc

Zobrazovaná nebo portrétovaná osoba nebo skupina, zejména v rámci uměleckého díla.

Zpravodaj VIZ Reportér

Zúčastněná osoba (Respondent) - rsp

Strana, která podává žádost k soudu na základě nároku na odškodnění, obvykle pokud jde o vlastnická práva.

Zúčastněná osoba v odvolacím řízení (Respondent-appellant) - rst

Zúčastněná osoba, která se odvolává od jednoho soudu k jinému za účelem změny soudního rozhodnutí, obvykle pokud jde o vlastnická práva.

Zúčastněná osoba v odvolacím řízení (Respondent-appellee) - rse

Zúčastněná osoba, vůči které je podáno odvolání k jinému soudu za účelem změny soudního rozhodnutí, obvykle pokud jde o vlastnická práva.

Zpěvák (Singer) - sng

Osoba, která používá svůj hlas, buď s instrumentálním doprovodem či bez něj, k hudební produkci. Zpěvákovo vystoupení může nebo nemusí obsahovat slova.

Zvuk (Sound designer) - sds

Osoba, která produkuje nebo reprodukuje zvukovou nahrávku (živou nebo záznam), stará se o instalaci mikrofonů, nastavení úrovně zvuku, koordinaci zdrojů zvuku pro produkci.

Žadatel, uchazeč (Applicant) - app

Osoba nebo korporace podávající žádost nebo ten, kdo je k podání žádosti způsobilý (např. osoba s propůjčeným právem), žadatel o udělení titulu, žadatel o místo atd.

Žadatel o udělení autorského práva (Copyright claimant) - cpc

Osoba uváděná jako vlastník autorského práva v době podání žádosti (řízení) o registraci. Autorské právo může být zaručeno nebo později přeneseno na jinou osobu nebo organizaci, pokud by se staly majiteli autorských práv.

Žadatel o udělení patentu (Patent applicant) - pta

Osoba nebo organizace, která žádá o udělení patentu.

Žalobce (Complainant) - cpl

Strana, která žádá soud o nápravu křivd, obvykle v majetkových věcech.

Žalobce jako odvolávající se strana v odvolacím řízení (Complainant-appellant) - cpt

Žalobce, který se odvolává od jednoho soudu k jinému za účelem změny soudního rozhodnutí, obvykle v majetkových věcech.

Žalobce jako odpůrce odvolatele v odvolacím řízení (Complainant-appellee) - cpe

Žalobce, vůči kterému je podáno odvolání k jinému soudu za účelem změny původního soudního rozhodnutí, obvykle v majetkových věcech.

Žalobce (v církevním nebo námořním právu) (Libellant) - lil

Strana (navrhovatel, žalobce), která podává žalobu v církevních nebo námořních věcech.

Žalobce (v církevním nebo námořním právu) jako odvolávající se strana (Libellant-appellant) - lit

Navrhovatel (žalobce), který se odvolává proti rozsudku církevního nebo admiraltního soudu za účelem změny tohoto rozhodnutí.

Žalobce (v církevním nebo námořním právu) jako odpůrce odvolatele (Libelant-appellee) - **lie**

Navrhovatel (žalobce), vůči kterému je podáno odvolání proti rozsudku církevního nebo admirálního soudu za účelem změny tohoto rozhodnutí.

Žalobce (v civilních věcech) (Plaintiff) - **ptf**

Strana (navrhovatel, žalobce), která si stěžuje nebo podává žalobu k soudu v osobní věci za účelem zahájení soudního řízení.

Žalobce (v civilních věcech) jako odvolávající se strana (Plaintiff-appellant) - **ptt**

Navrhovatel (žalobce), který se v rámci civilního soudního řízení odvolává proti rozsudku soudu za účelem změny tohoto rozhodnutí.

Žalobce (v civilních věcech) jako odpůrce odvolatele (Plaintiff-appellee) - **pte**

Navrhovatel (žalobce), vůči kterému je v rámci civilního soudního řízení podáno odvolání proti rozsudku za účelem změny tohoto rozhodnutí.

II. část - Abecední soupis kódů rolí

V soupisu kódů rolí jsou slovní označení rolí a jejich kódy seřazeny abecedně podle kódů. Definice termínů ani odkazy na varianty termínů nejsou v této části uvedeny.

Např.

art Umělec

cns Cenzor

Zrušené kódy zůstaly součástí seznamu a nejsou řazeny zvlášť. Lze je identifikovat pomocí pomlčky, která příslušnému kódu předchází.

Např.

—**grt** grafický technik

acp Autor uměleckých replik

act Herec

adp Autor adaptace, upravovatel

aft Autor doslovu, tiráže atd.

anl Analytik

anm Animátor

ann Anotátor, autor rukopisných poznámek

ant Bibliografický předchůdce

app Žadatel, uchazeč

aqt Autor citací nebo úryvků textu

arc Architekt
ard Umělecký vedoucí
arr Autor aranžmá
art Umělec
asg Nabyvatel autorského práva
asn Přidružené jméno
att Připisované jméno
auc Licitátor, vyvolávač
aud Autor dialogů
aui Autor úvodu atd.
aus Autor filmového scénáře atd.
aut Autor
bdd Výtvarník vazby
bjd Autor obálky
bkd Knižní grafik
bkp Výrobce knihy
blw Autor textu na přebalu
bnd Vazač
bpd Autor exlibris
bsl Knihkupec
ccp Autor koncepce
chr Choreograf
clb Spolupracovník
cli Klient
cli Kaligraf
clr Kolorista
clt Kolotypér
cmm Autor komentáře
cmp Skladatel
cmt Sazeč
cnd Dirigent
cng Kamera filmu
cns Cenzor
coe Odpůrce odvolatele

col Sběratel
com Sestavovatel, kompilátor
con Konzervátor
cos Odpůrce
cot Odpůrce v odvolacím řízení, odvolatel
cov Výtvarník desky knihy nebo ochranného pouzdra pro dokument
cpc Žadatel o udělení autorského práva
cpe Žalobce jako odpůrce odvolatele v odvolacím řízení
cph Nositel autorského práva
cpl Žalobce
cpt Žalobce jako odvolávající se strana v odvolacím řízení
cre Tvůrce
crp Korespondent
crr Korektor
csi Konzultant
csp Konzultant projektu
cst Návrhář kostýmů
ctb Přispěvatel
cte Obhájce jako odpůrce odvolatele v odvolacím řízení
ctg Kartograf
ctr Kontrahent, smluvní partner
cts Obhájce
ctt Obhájce jako odvolávající se strana v odvolacím řízení
cur Kurátor výstavy
cwt Autor komentáře textu
dbp Místo distribuce
dfd Obžalovaný
dfe Obžalovaný jako odpůrce odvolatele v odvolacím řízení
dft Obžalovaný jako odvolávající se strana v odvolacím řízení
dgg Udělovatel akademické hodnosti
dis Autor diplomové práce nebo disertace
dln Kreslič
dnc Tanečník
dnr Dárce

dpc Zobrazovaný
dpt Skladník
drm Návrhář
drt Režisér
dsr Výtvarník
dst Distributor
dtc Poskytovatel dat
dte Dedikant
dtm Správce dat
dto Dedikátor
dub Domnělý (pochybný) autor
edt Editor
egr Rytec
elg Osvětlovač
elt Galvanotypér
eng Technik
etr Leptař
evp Místo vydání události
exp Expert
fac Zhotovitel faksimile
fld Vedoucí práce v terénu
flm Stříhač
fmo Dřívější majitel
fnd Investor
fpv První strana
frg Falzifikátor, padělatel
gis Specialista na geografické informace
-grt Grafický technik
hnr Poctěná osoba
hst Konferenciér
ill Ilustrátor
ilu Illuminátor
ins Autor věnování
inv Vynálezce

itr Instrumentalista, hráč na hudební nástroje

ive Dotazovaný, interviewovaný

ivr Dotazovatel, interviewující

lbr Laboratoř

lbt Libretista

led Vedoucí

lee Obžalovaný v odvolacím řízení (v církevním nebo námořním právu) jako odpůrce odvolatele

lel Obžalovaný (v církevním nebo námořním právu)

len Půjčovatel

let Obžalovaný v odvolacím řízení (v církevním nebo námořním právu) jako odvolávající se strana

lgd Osvětlení

lie Žalobce v odvolacím řízení (v církevním nebo námořním právu) jako odpůrce odvolatele

lil Žalobce (v církevním nebo námořním právu)

lit Žalobce v odvolacím řízení (v církevním nebo námořním právu) jako odvolávající se strana

lsa Zahradní a krajinný architekt

lse Původní nositel práv, licence

iso Udělovatel povolení

ltg Litograf

lyr Textař

mcp Opisování not

mdc Technik v oblasti metadat

mfp Místo výroby

mfr Výrobce

mod Moderátor

mon Dozorčí, kontrolor

mrp Mramorování

mrk Editor programovacích jazyků

msd Hudební režie

mte Kovorytec

mus Hudebník

nrt Vypravěč-komentátor

opn Oponent

org Původce

orm Organizátor akce

oth Jiná role
own Vlastník
pat Mecenáš
pbđ Šéfredaktor, odpovědný redaktor
pbl Nakladatel, vydavatel
pdr Vedoucí projektu
pfr Korektor tištěných materiálů
pht Fotograf
plt Výrobce tiskových forem
pma Schvalovatel
pmn Manažer produkce
pop Tiskař obrazu
ppm Výrobce papíru
ppt Loutkoherec
prc Provozní technik
prd Člen produkčního týmu
prf Účinkující
prg Programátor
prm Tiskař grafik
pro Producent, výrobce
prp Místo produkce
prt Tiskař
pta Žadatel o udělení patentu
pte Žalobce (v civilních věcech) jako odpůrce odvolatele
ptf Žalobce (v civilních věcech)
pth Majitel patentu
ptt Žalobce (v civilních věcech) jako odvolávající se strana
pup Místo vydání
rbr Rubrikátor
rce Technik záznamu
rcp Adresát, příjemce
red Redaktor, výkonný redaktor
ren Projektant architektonických ztvárnění
res Výzkumník

rev Recenzent
rps Repozitář
rpt Reportér, zpravodaj
rpy Odpovědná strana
rse Zúčastněná osoba v odvolacím řízení
rsg Jevištní úprava
rsp Zúčastněná osoba
rst Zúčastněná osoba v odvolacím řízení
rth Vedoucí výzkumného týmu
rtm Člen výzkumného týmu
sad Vědecký poradce
sce Scénárista
scr Písař, opisovač
scl Sochař
sds Zvuk
sec Sekretář, tajemník, jednatel
sgn Signatář
sht Hostitelská podpora
sng Zpěvák
spk Spíkr
spm Inspicient
spn Sponzor
spy Druhá strana
srv Geodet, zeměměřič
std Scénograf
stn Vývojový pracovník v oblasti standardizace
stl Vypravěč pohádek, anekdot
str Stereotypér
tcd Vedoucí produkčního týmu
tch Učitel
ths Vedoucí diplomové práce nebo disertace
trc Přepisovač
trl Překladatel
tyd Návrhář písma

tyg Typograf

uvp Místo univerzity

vdg Video kameraman

voc Pěvec

wam Autor textu doprovodného materiálu

wdc Dřevořezbář

wde Dřevorytec

wit Svědek